

OSNOVNA ŠOLA BIZELJSKO

KAKO PRIPOMOČI K OZAVEŠČANJU O ČISTOSTI EKOLOŠKIH OTOKOV NA BIZELJSKEM

Ekologija z varstvom okolja

Raziskovalna naloga

Avtorica: Emily Škof, 8. r

Mentorica: Dragica Vračun, učiteljica MAT/FIZ

Občina Brežice

Bizeljsko, 2023/24

Kazalo vsebine:

Kazalo vsebine:	2
Kazalo slik:	3
Kazalo tabel:	3
Kazalo grafov:	3
POVZETEK NALOGE:	4
UVOD	5
HIPOTEZE:	5
OBSTOJEČE STANJE UREJENOSTI EKOLOŠKIH OTOKOV	6
ČRNA OKOLJSKA PIKA:	7
ANALIZA ANKET IN VPRAŠALNIKOV:	8
KS Bizeljsko:	8
Komunala Brežice:	8
Sodelovanje OŠ Bizeljsko s Komunalo Brežice – odzivi učiteljev:	8
Starši učencev 6., 7., 8. in 9. razreda:	9
REŠEVANJE PODOBNIH PROBLEMOV DRUGJE PO SLOVENIJI (VEČJA SLOVENSKA MESTA)	11
KAKO POTEKA SISTEM KAZNOVANJA V PRIMERU NEPRAVILNEGA ODLAGANJA ODPADKOV V POSAVJU?	12
UČINKOVITI PRISTOPI K IZBOLJŠANJU UREJENOSTI EKOLOŠKIH OTOKOV NA BIZELJSKEM?	12
Ozaveščanje in izobraževanje	12
STANJE NA »GLAVNEM« EKOLOŠKEM OTOKU V KS BIZELJSKO, 4. 2. 2024	13
POVRATNO MNENJE KOMUNALE BREŽICE; CITIRANO PO IZJAVI BARBARE FUMIČ:	14
ZAKLJUČEK:	17
Analiza hipotez:	17
Moje mnenje:	17
LITERATURA IN VIRI	18
SPLETNI VIRI	18
PRILOGE:	19
Priloga 1:	19
Priloga 2:	21
Priloga 3:	23
Priloga 4:	24

Kazalo slik:

<i>Slika 1, Glavni ekološki otrok ob pokopališču, 30. 12. 2022</i>	6
Slika 2, Ekološki otok ob regionalni cesti.....	6
Slika 3, Ekološki otok na Pišeški cesti, 2. 1. 2023	7
Slika 4, Črna pika. Izgled ekološkega otoka pri pokopališču v preteklosti.....	7
Slika 5, Glavni ekološki otok , 4. 2. 2024	13
Slika 6, Glavni ekološki otok, 4. 2. 2024.....	14

Kazalo tabel:

Tabela 1, Odzivi učiteljev glede sodelovanja OŠ Bizeljsko s Komunalno Brežice	8
---	---

Kazalo grafov:

Graf 1., Število ljudi v posameznem gospodinjstvu.....	9
Graf 2, Ločevanja odpadkov	9
Graf 3, Ali so zabojniki na ekoloških otokih vedno dovolj prazni?	10
Graf 4, Kaj naredite v primeru, da so zabojniki na ekoloških otokih polni?	10
Graf 5, Ali bi na ekoloških otokih kaj spremenili?	11

POVZETEK NALOGE:

Raziskovalna naloga govori o mojem iskanju odgovorov oz. rešitev na skoraj vsakodnevno vprašanje: Kako rešiti naravo pred onesnaževanjem? Poleg iskanja podatkov na spletnih portalih sem uporabila še različne vprašalnike, kjer sem učitelje, odgovorne na Komunali Brežice in predstavnico KS Bizeljskega vprašala za mnenja, pričakovanja, splošne podatke o tej temi ter tako pridobila različne odgovore.

TASK SUMMARY:

The research paper is about my search for answers, solutions, etc. to an almost daily question, which is how to save nature from pollution? In addition to researching information on online portals, I also used various questionnaires, in which I asked the teachers, responsible for Komunala Brežice, and the representative of KS Bizeljsko for their opinion, expectations, and general information about this particular topic. As a result, I received different answers.

UVOD

Sem Emily Škof, učenka 8. a razreda OŠ Bizeljsko. Ker sem tudi sama opazila, da je onesnaževanje okolja neustavljiv problem, sem se po pogovoru z mentorico odločila za raziskovalno nalogo s tovrstno problematiko. Še posebej so me k temu spodbudili podatki, da je v Sloveniji okoli 1.500 črnih odlagališč, da je onesnažen ekološki otok normala, da je v nasprotju s tonami odpadkov, ki jih proizvedemo, le okoli 40 podjetij, ki se ukvarjajo z zbiranjem in predelovanjem odpadkov. Ker se to dogaja tudi v moji bližini, sem se osredotočila na svoj domači kraj, Bizeljsko, in sicer s poudarkom na urejenosti ekoloških otokov. Moji cilji so bili naslednji:

- predstavitev raziskovalne naloge učencem OŠ Bizeljsko,
- predstavitev raziskovalne naloge staršem na 1. roditeljskem sestanku v šol. letu 2023/24,
- vidna izboljšava na ekoloških otokih.

HIPOTEZE:

1. Odgovorni na KS Bizeljsko in Komunali Brežice imajo jasno zastavljene cilje, kako rešiti okoljsko problematiko glede ekoloških otokov.
2. Učitelji imajo negativna stališča do programov, ki jih Komunala Brežice pripravlja za sodelovanje s šolami.
3. Nekatera gospodinjstva ne ločujejo odpadkov dosledno in odpadke lahkomiiselno odlagajo zraven ekoloških otokov.

OBSTOJEČE STANJE UREJENOSTI EKOLOŠKIH OTOKOV

Slika 1, Glavni ekološki otrok ob pokopališču, 30. 12. 2022

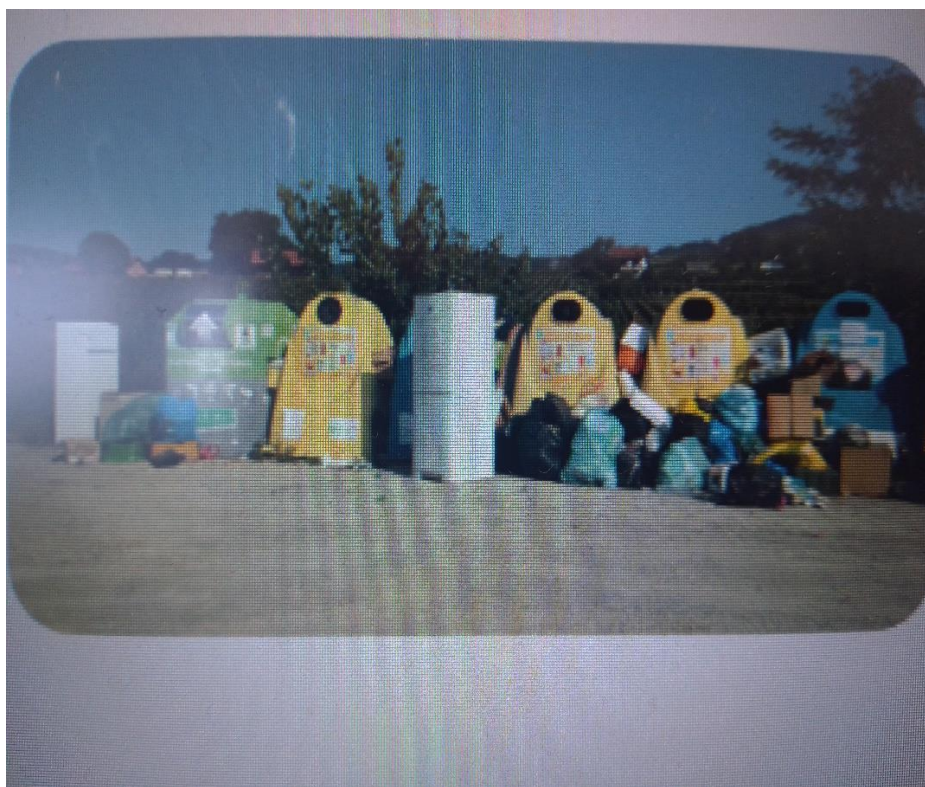
Slika 2, Ekološki otok ob regionalni cesti

Slika 3, Ekološki otok na Pišeški cesti, 2. 1. 2023

ČRNA OKOLJSKA PIKA:

V letu 2021 je bil otok pri pokopališču na Bizeljskem označen kot ČRNA OKOLJSKA PIKA, saj je bil najbolj onesnažen otok v Občini Brežice. Ta problem je posebej izpostavil gospod Kristjan Jakopič, ki je povedal sledeče: »Gre za enega najbolj onesnaženih otokov. Tedensko samo s tega otoka odpeljemo okoli 1000 kg nepravilno odloženih odpadkov npr. hladilnike, peči, kolesa ...« Še natančnejši podatki so v letnem poročilu (2021).

Slika 4, Črna pika. Izgled ekološkega otoka pri pokopališču v preteklosti.

ANALIZA ANKET IN VPRAŠALNIKOV:

KS Bizeljsko:

Mateja Kmetič se zaveda, da je varovanje okolja zelo pomembno. Kot prebivalka Bizeljskega opaza velike kršitve in nepravilnosti, posebej na ekoloških otokih. Tudi sama si želi, da bi se vse spremenilo. Meni, da bo moral vsak posameznik nekaj storiti, saj se drugače ne bo nič izboljšalo. To lahko potrdi glede na odziv v čistilni akciji.

Komunala Brežice:

Pristojni na Komunalni Brežice se zavedajo, da je stanje kritično. Skozi leto imajo v načrtih veliko projektov, ki naj bi pripomogli k ozaveščanju o varovanju okolja, pravilnemu odlaganju in ločevanju odpadkov. OŠ Bizeljsko je in še bo sodelovala s Komunalno Brežice.

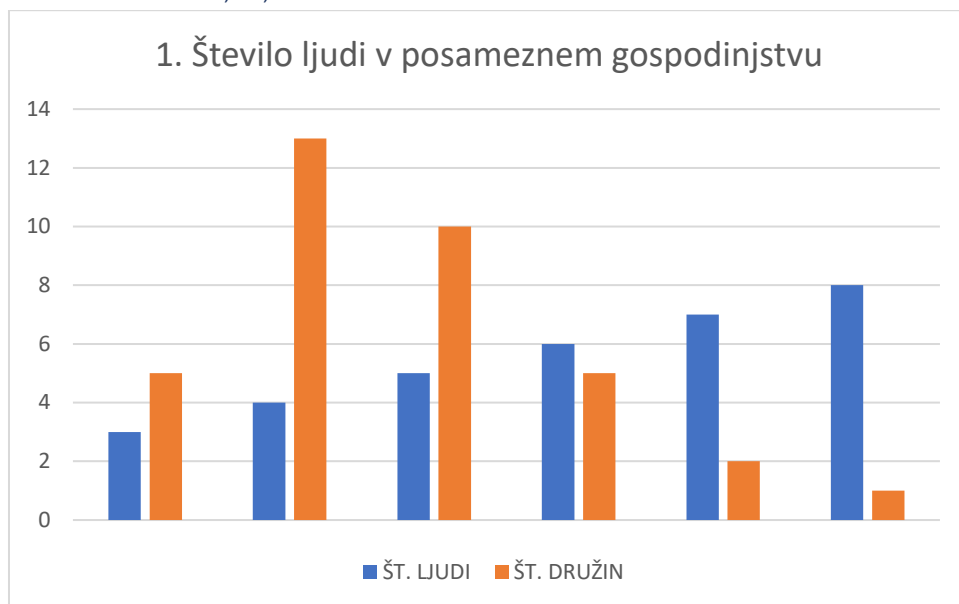
Sodelovanje OŠ Bizeljsko s Komunalno Brežice – odzivi učiteljev:

POZITIVNI ODZIVI	NEGATIVNI ODZIVI
Učenci razmišljajo o določeni temi.	Kljub učenju o pravilnem odlaganju, se odpadkov ne znebimo, za nekaj časa jih »odložimo«.
Delavnice so bile ustrezno izvedene.	Dodatna dejavnost od zunaj/v okolici šole, praktična.
Kratka in jedrnata predstavitev z veliko fotografijami.	Določene delavnice, kjer izdelujejo »uporabne« izdelke iz odpadkov, izdelki na koncu niso uporabni.
Razširitev in nadgradnja ekoloških vsebin.	

Tabela 1, Odzivi učiteljev glede sodelovanja OŠ Bizeljsko s Komunalno Brežice

Učitelji (razredniki) so v preteklih letih s Komunalno Brežice sodelovali 0–2krat na leto. Največkrat so s Komunalno sodelovali razredniki 1., 3. in 5. razreda, ter učiteljica NAR, KEM in BIO. Večini učiteljev so bile delavnice/predstavitev/gradivo primerne, določeni menijo, da so nekatere manj primerne.

Starši učencev 6., 7., 8. in 9. razreda:

Graf 1., Število ljudi v posameznem gospodinjstvu

Na Bizeljskem so najpogostejše štiričlanske družine. Sledijo jim družine s petimi, najmanj je družin z osmimi člani.

Graf 2., Ločevanja odpadkov

Odgovori so pokazali, da vsi starši učencev 6., 7., 8. in 9. razreda ločujejo odpadke.

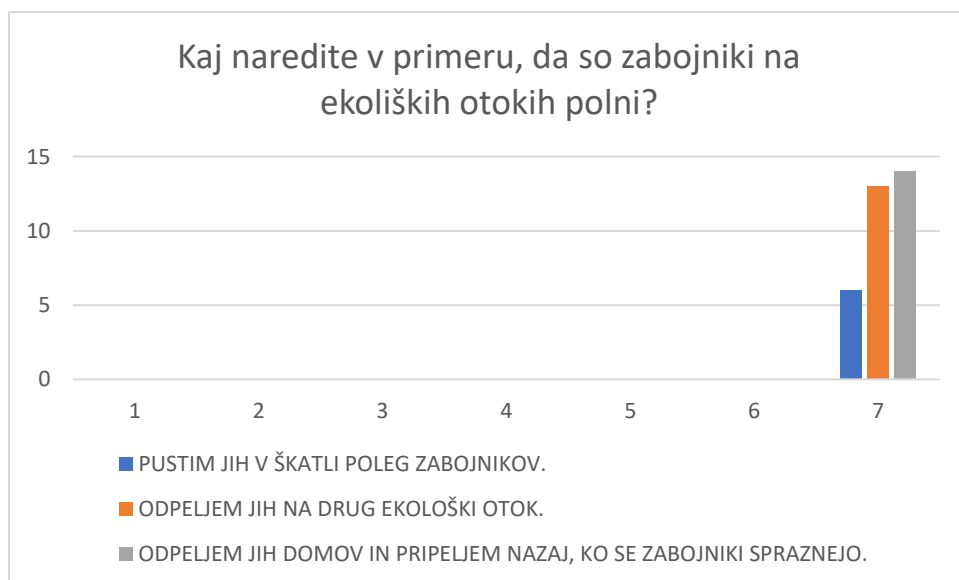

Graf 3, Ali so zabojniki na ekoloških otokih vedno dovolj prazni?

Podala sem odgovore: 1 / 2 / 3 / 4 / 5.

1 – zabojniki na ekološkem otoku so vedno dovolj prazni, 5 – zabojniki so vedno popolnoma napolnjeni.

Podatki jasno kažejo, da so zabojniki ponavadi zelo napolnjeni in da se velikokrat zgodi, da ni dovolj prostora za vse odpadke.

Graf 4, Kaj naredite v primeru, da so zabojniki na ekoloških otokih polni?

Če so zabojniki na ekološkem otoku napolnjeni, večina ljudi odpadke pripelje nazaj, ko se zabojniki spraznijo. Dosti ljudi odpadke v tem primeru odpelje na drug ekološki otok.

Graf 5, Ali bi na ekoloških otokih kaj spremenili?

Graf je pokazal, da več kot polovica anketirancev na ekoloških otokih ne bi spremenila nič.

Eno izmed vprašanj je bilo, kako ravnaajo z odpadki (ali jih odpelje komunala, ali jih sami odpeljejo na Boršt/ekološki otok, ali zbirajo za star papir). Analiza je pokazala, da veliki večini gospodinjstev odpadke, kot so plastika in mešani komunalni odpadki, odpelje Komunala Brežice. Veliko ljudi zbira papir za star papir, kar nekaj je takšnih gospodinjstev, ki biološke odpadke odlagajo na kompost.

REŠEVANJE PODOBNIH PROBLEMOV DRUGJE PO SLOVENIJI (VEČJA SLOVENSKA MESTA)

Ljubljana – Posameznikom, ki odpadkov ne ločujejo pravilno, grozi od 200 do 800 evrov globe. Za podjetnika ali podjetje se kazen giblje med 1500 pa kar do 40.000 evrov.

Maribor – Posamezniki lahko prejmejo kazen 100 evrov, podjetja pa morajo plačati do 10-krat toliko. Lahko dobiš tudi opomin.

Murska Sobota – Globe za posameznike znašajo 800 evrov, za podjetnike in podjetja znaša globa do 2500 evrov.

Kranj – V povprečju prebivalec komunalno podjetje izreče dnevno do 10 ustnih opominov in nasvetov, na mesec pošljejo okoli 10 pisnih opozoril.

KAKO POTEKA SISTEM KAZNOVANJA V PRIMERU NEPRAVILNEGA ODLAGANJA ODPADKOV V POSAVJU?

V Posavju globe za nepravilno odlaganje odpadkov izdaja Medobčinski inšpektorat; tj. skupni prekrškovni organ občinskih uprav občin Bistrica ob Sotli, Brežice, Krško, Radeče in Sevnica (SPO). V praksi to deluje tako, da se na Komunalni dogovorijo, katere ekološke otoke (zbiralnice, kjer zbirajo papirno in kartonsko embalažo, odpadno in stekleno embalažo) bodo skupaj obiskali. Običajno izberejo tiste, ki so najbolj onesnaženi oziroma kjer je največ odloženih odpadkov ali pa se tam konstantno pojavlja težava z odlaganjem zraven zabojnikov. Skupaj prebrskajo po odloženih vrečkah/odpadkih (ki so odloženi zraven zabojnika). Če najdejo kakšen dokument z naslovom, lahko napišejo predlog oz. zahtevek za postopkovni prekršek in ga predajo inšpektorju. Le-ta nato napiše kazen naslovniku. To lahko naredijo v skladu z 49. členom Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Brežice.

Običajno inšpektor oglobi le tiste, ki odpadke odlagajo zraven zabojnikov na ekoloških otokih. Tega ne počnejo pri gospodinjstvih. Na primer: na vašem naslovu bi večkrat preverili zabojnik, namenjen odlaganju mešanih komunalnih odpadkov, vi bi vanj odlagali tudi biološke odpadke. Ko komunalni delavci zaznajo napačno odlaganje, na zaboj nalepijo obvestilo, v katerem vas obvestijo, da odpadkov ne odlagate pravilno. V primeru, da ponovite napako, vam odpadkov ne izpraznijo.

Izdajajo se naslednje globe: 500 evrov pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik 250 evrov za odgovorno osebo, pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika. 100 evrov je globa za fizično osebo.

Povzeto po izjavi Barbare Fumič, zaposlene na Komunalni Brežice.

UČINKOVITI PRISTOPI K IZBOLJŠANJU UREJENEOSTI EKOLOŠKIH OTOKOV NA BIZELJSKEM?

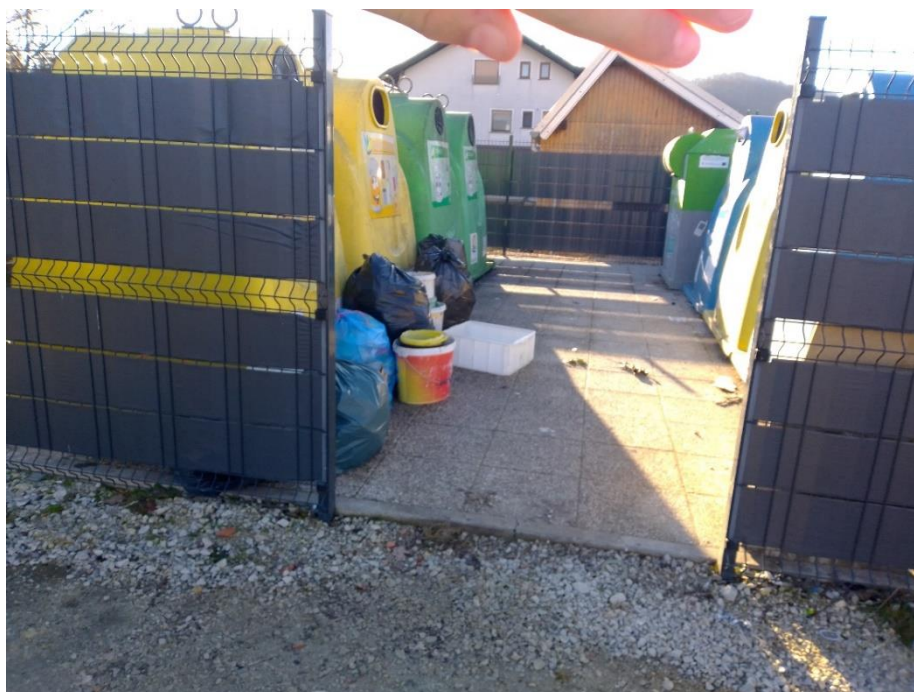
- Video nadzor nad ekološkimi otoki.
- Globa za fizično osebo v primeru neprimerne odlaganja odpadkov.
- Postavitev dodatnega javnega ekološkega otoka na Bizeljskem.
- Večkrat letno organizacija čistilne akcije v kraju.
- Ozaveščanje in izobraževanje.

Ozaveščanje in izobraževanje

- Povezovanje KS in TD Bizeljsko z vrtcem in OŠ Bizeljsko v okviru čistilne akcije (uvredba dodatnih spodbud za vključevanje v omenjene akcije).
- Povezovanje Komunale Brežice in OŠ Bizeljsko s pomočjo delavnic in predavanj, ki imajo smiselni cilj. Delavnice, ki so trenutno na voljo za izobraževanje šolskih in predšolskih otrok (ekološki projekt: Ohranimo čisto okolje, ki se izvaja že od šolskega leta 2014/15, več podatkov na spletni strani Komunale Brežice - Letno poročilo 2014).

- + Večji poudarek na zmanjševanju odpadkov kot na recikliranju.
- + Smiselnost in razširjenost ponovne uporabe odpadkov (bolj je pomembno, da zmanjšamo uporabo in porabo, kot samo recikliranje, saj se ne zavedamo same poti izdelka; koliko energije je potrebne za izdelavo nekega izdelka, kolikšno življenjsko dobo ima izdelek in kaj se z njim dogaja, ko le-ta ni več uporaben).
- + Dober zgled starejših – staršev, vzgojiteljev, učiteljev (oseba, ki izvaja tovrstne delavnice in želi otroke naučiti o pravilnosti ravnanja odpadkov, mora tako v resnici tudi razmišljati, tako živeti in se tako vesti).

STANJE NA »GLAVNEM« EKOLOŠKEM OTOKU V KS BIZELJSKO, 4. 2. 2024

Slika 5, Glavni ekološki otok , 4. 2. 2024

Slika 6, Glavni ekološki otok, 4. 2. 2024

POVRATNO MNENJE KOMUNALE BREŽICE; CITIRANO PO IZJAVI BARBARE FUMIČ:

Zahvaljujemo se vam za izčrpne predloge, ki bi lahko pripomogli k izboljšanju videza naše okolice, hkrati pa tudi za manj nepravilno odloženih odpadkov. Spodaj vam podajamo naše mnenje k vašim ugotovitvam. O nekaterih zadevah smo se že pogovarjali, vendar jih navajamo ponovno, saj so pomembne za razumevanje našega delovnega procesa.

JP Komunala Brežice d. o. o. izvaja storitev gospodarskih javnih služb. V okviru te dejavnosti je naša naloga praznjenje zabojnikov na ekoloških otokih (odvoz papirne in kartonske embalaže, odpadne embalaže (plastike) in steklene embalaže). Polnost zabojnikov spremljamo in jih po potrebi tudi praznimo. Ob vsem tem praznjenju poskrbimo tudi za odvoz nepravilno odloženih odpadkov, ki nastajajo zraven zabojnikov na ekoloških otokih oziroma z drugimi besedami, čistimo črna odlagališča. Zabojniki imajo dve majhni odprtini in z razlogom so tako majhne, saj omogočajo čistost posamezne frakcije, ki jo zbiramo v posameznem zabojniku. Po izkušnjah sodeč pri drugih komunalah v Sloveniji, ki imajo drugačen sistem zbiranja ločenih frakcij (1100 L zabojniki), se znajdejo tudi večji kosi odpadkov v zabojnikih, npr. TV-ji, monitorji in vsi ostali odpadki ... Naše delo je, da zbiramo komunalne odpadke in da jih zbiramo ločeno, hkrati pa tudi tako oddajamo prevzemniku v predelavo.

V naši občini je postavljenih 163 ekoloških otokov. Vsak od njih je bil postavljen v sodelovanju z občino Brežice in Krajevnimi skupnostmi. Postavljeni so na takšnih mestih, da so dostopni za uporabnike, hkrati pa tudi za naša vozila za praznjenje. Nekatere izmed njih prestavimo oziroma umaknemo, če se izkaže kakšna druga lokacija za primernejšo. Na

primer: prestavitev ekološkega otoka: Zaradi konstantnega onesnaževanja ekološkega otoka na Brezovici (pri »Šeširju«) smo se odločili za prestavitev le tega na primernejšo lokacijo.

Glede vašega omenjenega ekološkega otoka na Bizeljskem pri pokopališču smo pred leti (še preden je prišlo do ograditve otokov) predstavnikom Krajevne skupnosti Bizeljsko predlagali o prestavitvi trenutnega otoka na dve lokaciji, vendar se z idejo niso strinjali. Kar želimo pojasniti tukaj je to, da sodelujemo in podajamo predloge k izboljšanju delovanja, saj smo mi prvi, ki opazimo nepravilnosti pri zabojnikih in odpadkih.

Sodelavci pri samem čiščenju odpadkov preverijo, ali so kje kakšni podatki odloženi, na katerih piše naziv, naslov uporabnika in nato zadevo predamo medobčinskemu inšpektoratu, kateri izdaja globo za kršitelji, ki nepravilno odlagajo na ekoloških otokih. Za enkrat je to edini način, kako kršitelje kaznovati zaradi nepravilnega odlaganja odpadkov. In naj omenimo tudi to, da je bilo Predlogov za postopkovni prekršek poslano ravno zaradi »ne-vikendašov«, kar pomeni, da je težava v nas samih.

Velikokrat so zraven ekoloških otokov postavljeni tudi kosovni odpadki, predmeti, ki ne sodijo niti v hišni zeleni zabojnik za odlaganje mešanih komunalnih odpadkov niti med odpadke, ki jih lahko oddamo na ekoloških otokih, prav tako pa niti med biološke odpadke. Vsakemu gospodinjstvu omogočimo odvoz kosovnih odpadkov enkrat letno brezplačno, tako da mu dostavimo kontejner za ta odpad.

Zelo pomembno je tudi to, da vsem uporabnikom omogočimo zelene zabojnike za mešane komunalne odpadke, zabojnike za biološke odpadke in namensko rumene vreče za odlaganje plastike. Ravno zaradi »vikendašov« smo naredili poizkus v enem od naselju na Bizeljskem. Postavili smo tri prevzemna mesta, jih opremili z zabojnikoma za mešane komunalne odpadke in odpadno embalažo (plastiko), kjer uporabniki lahko odlagajo tovrstne odpadke. Na ta način jim ni potrebno skrbeti za pravočasno nastavitev odpadkov na prevzemno mesto, svoje odpadke lahko odložijo kadarkoli, kar je še posebej pomembno za »vikendaše«. Torej, če povzamem, uporabnikom damo možnost odlaganja vseh odpadkov, hkrati pa tudi zabojnike ali vrečke, kamor lahko odlagajo odpadke.

Vsako leto spomladi organiziramo čistilno akcijo, h kateri povabimo vse krajevne skupnosti, društva in ostale uporabnike, da se nam priključijo. Omogočimo vrečke za odlaganje odpadkov, rokavice ter opravimo sam odvoz odpadkov. Društvom oziroma prostovoljcem, ki še poleg spomladanske čistilne akcije organizirajo čistilne akcije, pripomoremo tako, da odpeljemo odpadke.

Naši občani lahko odložijo odpadke ob delavnikih na Zbirnem centru Boršt.

V sklopu Ekološkega projekta: Ohranimo čisto okolje vrtčevske in osnovno šolske otroke ozaveščamo o pomenu varovanja okolja, že od leta 2013. Z OŠ Bizeljsko smo že skupaj sodelovali, vendar še pred obdobjem »korone«. Vsekakor pa pred začetkom šolskega leta pošljemo vsem šolam program, ki ga pripravimo v sklopu Ekološkega projekta, potem se pa šole odločijo za sodelovanje ali ne. Za vsak razred pripravimo tematiko, ki bi jo predstavili razredu. Smo pa zelo prilagodljivi, v kolikor se izkaže sodelovanje za drugo tematiko. Ravno v prejšnjem tednu smo gostili vrtčevske otroke Vrtca Mavrica Brežice na Zbirnem centru Boršt in Čistilni napravi Mostec ter jim predstavili naše poklice in delo. Poleg tega projekta organiziramo še ogromno drugih, s katerimi želimo spodbuditi uporabnike k nastajanju manj odpadkov in varovanju okolja, npr.: Varuj (OK)olje, Varujvodo, Digivoda, Hrana sodi na krožnik in ne v smeti, Prinesi-odnesi ...

Kakor kaže po Sloveniji, gredo nekatere občine v umik ekoloških otokov in hišni odvoz papirne/kartonske embalaže in steklene embalaže. Če se bo izkazalo za ekonomsko

upravičeno, bomo o tem razmišljali v prihodnosti tudi pri nas. Medtem ko pa se nekatere občine odločajo za postavitev podzemnih zbiralnikov, za kar pa so potrebna ogromne investicije.

Veseli smo, če lahko svoje znanje, izkušnje in delo prenesemo, predstavimo otrokom in starejšim uporabnikom, saj le tako potem vedo, kakšno je naše delo. Skozi vsa ta leta smo ugotovili, da je največ učinka, če pričnemo z ozaveščanjem že pri najmlajših, pri starejših osnovnošolcih in srednješolcih je to že malo manj učinkovito.

ZAKLJUČEK:

Analiza hipotez:

1. Iz razvidnih odgovorov anket KS Bizeljsko in Komunale Brežice nisem dobila predvidenih odgovorov. Pričakovala sem, da je nadzor nad ekološkimi otoki bolj poostren in postopek kaznovanja posameznikov manj zapleten. Iz dobljenih odgovorov lahko vidimo, da se zadnjih nekaj let sodelovanje med KS Bizeljsko in OŠ in Komunalo Brežice ni spremenilo. Izvedeni ali načrtovani niso bili dodatni projekti, vsebine, delavnice in različne akcije, ki bi vključevale šolarje.
2. Učitelji imajo več pozitivnih odzivov na dosedanje sodelovanje s Komunalo Brežice, čeprav se v zadnjem času tega zelo malo poslužujejo. Želeli bi si predvsem delavnice, ki bi se izvajale na zunanjih površinah šole.
3. Presenetilo me je, da je analiza anket pokazala, da vsa gospodinjstva ločujejo odpadke. Samo 6 anketiranih je odgovorilo, da odpadke pustijo v škatlah poleg ekoloških otokov, v primeru, da so zabojniki polni, ostali pa odpadke pripeljejo nazaj, ko so zabojniki zopet prazni. Ta ugotovitev je nasprotna z dejanskim stanjem na ekoloških otokih.

Moje mnenje:

Med pripravo te raziskovalne naloge sem se zelo veliko naučila. Od tega, kako ljudje ločujejo odpadke, da dejansko razmišljajo o tem problemu, pa vse do strokovnih pravil in postopkov v Sloveniji, še posebej pa v KS Bizeljsko. Spoznala sem tudi, da če si res želim nekaj izvedeti, to preučiti in podati rezultate oz. rešitve, se je za ta cilj potrebno zelo potruditi in vložiti veliko časa in volje. Menim, da sem poleg izjemne izkušnje naredila tudi majhen korak k izboljšanju urejenosti ekoloških otokov na Bizeljskem. Cilja, da bom raziskovalno nalogo predstavila učencem in staršem OŠ Bizeljsko, sem izpolnila. Učenci od 1. do 5. ali 6. razreda ne vidijo dejanskega problema in nanj tudi nimajo vpliva. Dobila sem občutek, da so starejši učenci kar rahlo zaskrbljeno pogledali, ko sem pokazala stanje na ekoloških otokih. Starši so imeli seveda drugačna mnenja kot učenci. Veliko se jih je strinjalo, da so za vreče poleg zabojnikov krivi ljudje, ki na Bizeljskem prebivajo le med vikendi. Ti naj bi neločene smeti puščali v vrečah na ekoloških otokih (ne v zabojnikih). Vreče potem ponoči razcefrajo potepuške živali in naslednji dan je stanje na ekološkem otoku takšno, kakršno je. Vidne izboljšave na ekoloških otokih sicer še ni opaziti, a če se bomo s skupnimi močmi potrudili in vsaj na pol leta opozarjali na ta problem, menim, da bi se stvari znale izboljšati.

LITERATURA IN VIRI

1. ZAKRAJŠEK, Srečo. (1995), Odpadki, Ljubljana, Zavod RS za šolstvo.
2. PARKER, Steve. (2003), Odpadki in recikliranje, Murska Sobota, Pomurska založba.
3. KEUC, Albin. (2003), Odpadki: izobraževanje in obveščanje državljanov, Ljubljana, Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

SPLETNI VIRI

1. Spletna stran Komune Brežice, Citirano: 15. 3. 2023, URL: <https://www.komunala-brezice.si/>
2. Letno poročilo Komune Brežice 2014, Citirano: 10. 3. 2023, URL: https://www.komunala-brezice.si/datoteke/navigacija/p3q82b4h-letno_porocilo_2014.pdf
3. Projekt: Varuj okolje, Citirano: 9. 3. 2023, URL: <https://www.komunala-brezice.si/projekti/varuj-okolje>
4. Projekt: Digivoda, Citirano: 8. 3. 2023, URL: <https://www.komunala-brezice.si/projekti/digivoda>
5. Letno glasilo Komunalko, 2021, Citirano: 8. 3. 2023, URL: <https://www.komunala-brezice.si/glasilo-komunalko> ()
6. Projekt: Ohranimo čisto okolje, Citirano: 12. 3. 2023, URL: <https://webmail.arnes.si/?task=mail&frame=1&mbox=INBOX&uid=6&part=3&action=get&extwin=1>
7. Članek o globah v večjih slovenskih mestih, Citirano: 6. 3. 2023, URL: <https://www.dominvrt.si/energetika/locevanje-odpadkov.html>

PRILOGE:

Priloga 1:

VPRAŠANJA ZA MATEJO KMETIČ (predsednico KS Bizeljsko):

1. Ali vi kot prebivalka Bizeljskega zaznate kakšno problematiko v zvezi z odpadki na Bizeljskem?

Na žalost moram povedati, da so odpadki na Bizeljskem eden izmed največjih problemov v kraju. Če samo pogledamo ekološke otoke, se vidi, kako so ljudje nemarni, saj odpadke puščajo razmetane okoli otokov ali pa cele vreče odpadkov pustijo zraven otoka. V samem kraju se trudimo, kako bi to problematiko rešili, vendar dokler ne bodo ljudje dojeli, da s takšnim ravnanjem škodujejo tako naravi kot sebi, se zadeve ne bodo izboljšale.

2. Ali so na vas kot predsednico KS in TD Bizeljsko krajanji kdaj naslovili kakšno vprašanje/idejo v povezavi s to problematiko?

Seveda so, in to zelo velikokrat. Na vsaki seji sveta KS Bizeljsko obravnavamo to tematiko. V lanskem letu smo z naslova participativnega proračuna pridobili sredstva, da smo uredili nekaj ekoloških otokov. Eden, ki je najbolj problematičen, je ekološki otok pri pokopališču Bizeljsko. Zelo lepo smo ga uredili in mislili, da se bodo ljudje začeli drugače obnašati, vendar nismo imeli te sreče, da bi se kaj dosti spremenilo. Ekološki otok je ograjen in dosegli smo le to, da se razmetane smeti ne vidijo na cesti. Ko prideš blizu otoka, pa se vidi nemarnost ljudi.

3. Ali so bili na Bizeljskem v preteklosti kakršnikoli projekti, povezani z varstvom okolja?

Da bi bila jaz seznanjena, nič posebnega. Mislim pa, da se vsi zavedamo, kako pomembno je skrbeti za naše okolje.

4. So bili morda kakšni projekti na to temo v Občini Brežice, kjer bi se Bizeljsko aktivno vključevalo?

Vsako leto se na ravni Občine organizira čistilna akcija. V letošnjem letu smo v sklopu te akcije tudi na Bizeljskem organizirali čistilno akcijo. Organizator je bilo Turistično društvo Bizeljsko. Odziv krajanov je bil zelo slab.

5. Ali se obetajo kakšni projekti?

Kot sem že omenila, sem pobudnica, da vsako leto vsaj enkrat organiziramo čistilno akcijo in da ozavestimo ljudi, kako je potrebno ravnati z odpadki.

6. Ali mislite, da so na Bizeljskem potrebne organizacije oziroma projekti, ki bi se ukvarjali s to problematiko?

Seveda, želim si, da bi bile takšne organizacije in seveda, da bi se izvajali projekti, ki bi se ukvarjali s to problematiko. Morda bi lahko v šoli imeli krožek, v katerega bi se vključili učenci ...

7. Imate morda kakšne predloge, ideje ali zamisli v povezavi z naravovarstvom?

Idej in zamisli je veliko. Dejstvo pa je, da mora najprej vsak posameznik pri sebi poskrbeti, da varuje okolje (pravilno odlaga odpadke, uporablja zelene vire energije, gre tudi na kakšno pot peš oziroma s kolesom, če je to le mogoče, uporablja stvari za večkratno uporabo ...). Skratka, kar veliko predlogov je.

Priloga 2:

VPRAŠANJA ZA KOMUNALO BREŽICE

Pozdravljeni,

sem učenka 7.a razreda OŠ Bizeljsko in delam raziskovalno nalogo o odpadkih na Bizeljskem. Spodaj vam prilagam vprašanja, za katera upam, da boste nanje odgovorili.

1. Ali menite, da čez 30 let ne bo več življenja na Zemlji v takšni obliki, kot ga poznamo danes, če se bo onesnaževanje nadaljevalo v tolikšni meri?

Vsekakor lahko pričakujemo spremembe.

2. Ali trenutno poteka kakšen projekt na to temo, v katerem sodeluje KS Bizeljsko? Če da, kateri? S kakšno problematiko se ukvarjajo?

Vprašanje boste morali zastaviti KS Bizeljsko. Trenutno sodelujemo z Osnovno šolo Bizeljsko z Eko projektom: Ohranimo čisto okolje. Tematika projekta je ozaveščanje uporabnikov (od najmlajših do najstarejših) o pomenu pravilnega ločevanja in odlaganja odpadkov.

3. Ali je bil kdaj v preteklosti kakšen zelo uspešen projekt v povezavi s to problematiko? Če da, kaj je bilo raziskano/kaj so bili cilji?

O projektih si lahko preberete več na:

<https://www.komunala-brezice.si/projekti/varuj-okolje>

<https://www.komunala-brezice.si/projekti/digivoda>

4. Ali se obeta kakšen projekt, ki ga vodi RS ali celo EU? Je Občina Brežice vključena v tak projekt?

Spremljajte našo spletno stran, vse o projektih objavimo na naši spletni strani.

5. Kako se vi počutite, ko vidite vrtoglave številke v zvezi s količino odpadkov?

Žalostno, vendar se zavedamo, koliko truda bo še potrebnega, da se količine neločeno zbranih odpadkov zmanjšajo.

6. Na Bizeljskem opažamo veliko neurejenost ekoloških otokov. Ali imate kakšen predlog oz. rešitev glede te problematike?

Odkar se je začela problematika z nepravilnim odlaganjem ob ekoloških otokih, smo pričeli opozarjati KS (prestavitve EO, umaknitev EO). Zraven smo priložili predloge in izboljšave.

7. Kako bi vi kot občan občine Brežice pomagali k ozaveščanju o varovanju okolja?

Korak po koraku, z majhnimi dejanji. Opozarjanje in ozaveščanje o pomenu ločeno zbranih odpadkov.

8. Ali so sploh kakšna upanja glede rešitev takšnih problemov?

Seveda so. Vendar je težave potrebno reševati sistemsko.

9. Ali mislite, da KS Bizeljsko izpolnjuje osnovne standarde/pogoje glede ustreznosti pri varovanju okolja? Če ne, kaj bi morali spremeniti?

Vsaka KS bi morala bolj ukrepati glede urejenosti ekoloških otokov. V kolikor je EO konstantno onesnažen (da so ob njem nepravilno odloženi odpadki), bi morali razmišljati ali o umaknitvi ali prestavitvi na drugo lokacijo ipd. Pričeli smo sodelovati tudi z inšpektorjem, v primeru, če najdemo dokaz (dokumente oziroma druge listine s podatki), da podelijo globe za nepravilno odlaganje odpadkov.

10. Ali se je KS Bizeljsko kdaj zelo dobro odrezala pri varovanju okolja (pohvala, nagrada, priznanje ...)? Kdaj? Zakaj? O tem nimam podatka.

V lanskem glasilu (<https://www.komunala-brezice.si/glasilo-komunalko>) je bil ekološki otok na Bizeljskem označen kot »črna pika«.

11. Ali nam lahko pripravite kakšne delavnice, ki bi učence na naši šoli še bolj ozaveštile o pomenu recikliranja in ponovne uporabe zavrženih stvari?

Seveda, v okviru Ekološkega projekta: Ohranimo čisto okolje. Še pred začetkom šolskega leta prejmejo vse šole program aktivnosti.

Hvala za vaš čas in sodelovanje!

Priloga 3:

VPARAŠANJA ZA UČITELJE RAZREDNIKE O SODELOVANJU S KOMUNALO BREŽICE

Kateri razred/predmet učite? _____

1. Kolikokrat v preteklih letih ste že sodelovali s komunalo Brežice?
2. Če ste sodelovali: na kakšen način?
3. Ali poznate ekološki projekt Ohranimo čisto okolje? Ali ste v njem kdaj sodelovali?
4. Če ste na zgornje vprašanje odgovorili pritrdilno, vas prosimo, da nam zaupate vaše mnenje o primernosti in učinkovitosti teh delavnic.
5. Kaj bi vi spremenili/dodali, da bi bile delavnice bolj učinkovite in primernejše?
6. Ali v tem šolskem letu sodelujete v katerem projektu s Komunalo Brežice? V katerem in kaj je glavni namen tega projekta?

Hvala za vaše odgovore!

Priloga 4:

ANKETA ZA STARŠE UČENCEV 6., 7., 8. IN 9. RAZREDA

Sem Emily Škof, učenka 7. razreda. Pri interesni dejavnosti Raziskovalno delo z mladimi delam raziskovalno nalogo o urejenosti ekoloških otokov na Bizeljskem. Prosim vas, da izpolnite spodnjo anketo. HVALA!

1. Koliko ljudi živi v vašem gospodinjstvu? _____
2. Ali ločujete odpadke? DA / NE / VČASIH
3. Če ste odgovorili z da, kam odvažate odpadke? *(možnih je več odgovorov, obkrožite tiste, ki veljajo za vaše gospodinjstvo).*
 - a. VSE ODPADKE ODVAŽAMO NA EKOLOŠKE OTOKE.
 - b. KOMUNALA ODVAŽA PLASTIKO, MEŠANE KOMUNALNE ODPADKE IN BIOLOŠKE ODPADKE.
 - c. PAPIR ZBIRAMO ZA STAR PAPIR.
 - d. DRUGO _____
4. Ocenite, ali so zabojniki pri ekoloških otokih dovolj pogosto prazni, da lahko odvržete smeti. *(obkrožite številko)*

NIKOLI NISO POPOLNOMA NAPOLNJENI 1 2 3 4 5 VEDNO SO POPOLNOMA
NAPOLNJENI

5. Kam odlagate/odvažate odpadke v primeru, da so vsi zabojniki na ekoloških otokih polni? *Obkrožite.*
 - a) PUSTIM JIH V ŠKATLI POLEG ZABOJEV.
 - b) ODPELJEM JIH NA DRUG EKOLOŠKI OTOK.
 - c) ODPELJEM JIH DOMOV IN JIH PRIPELJEM, KO SE ZABOJI SPRAZNEJO.
 - d) DRUGO _____
6. Ali bi na ekoloških otokih kaj spremenili? DA / NE

Predlogi. _____
